

ПРОБЛЕМИ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ

Бондаренко В.Ф., Великород Є.В.

На ринку праці проглядаються суперечливі тенденції. Чисельність економічно активного населення віком 15-70 років становив 22,3 млн. чоловік, з них 20,9 млн. чол.(93,7%) були зайняті економічною діяльністю. Рівень безробіття за методологією МОП складав 6,9% (кількість безробітних – 1,4 млн. чол.).

Рівень зареєстрованого безробіття на 1 січня 2007р. становив 2,7% (1 березня – 2,9%), а кількість вільних і вакантних посад становила 170,5 тис. Показник навантаження незайнятого населення на вільні робочі місця (вакансії) коливався від 0,2 особи у м. Києві до 33 осіб у Тернопільській області. В м. Суми він становить 4-5 осіб (це десь середній рівень по Україні), а по районах області – до 50-100 осіб.

Уряд оцінює ситуацію досить оптимістично, порівнюючи цей рівень 6,9% з країнами Євросоюзу, де він значно вищий (Німеччина, Франція, Іспанія). Що до оцінки рівня безробіття, то треба враховувати декілька обставин: 1) частина працездатного населення зайнята за кордоном (близько 4 млн. осіб); 2) ця методика враховує осіб до 70 років, але в Україні в більшості не працюють в 69 і навіть в 60 років за тією причиною, що з вітчизняним рівнем життя не доживають до цього віку; 3) 6% - це, згідно з економічною теорією, природний рівень безробіття. З урахуванням цих обставин рівень безробіття оцінюється експертами в 17,5%.

Питання можна поставити по іншому: в Україні немає проблеми безробіття, а є проблема низької заробітної плати. На початку року на ринку праці лише 5% пропонованих робочих місць оцінюється в 500 і більше гривень. Тому зайнятість не є гарантією від бідності. Необхідно збільшувати інвестиції в людський капітал, бо в іншому випадку Україна так і залишиться донором робочої сили для інших країн, маючи, за даними профспілок, 882 тис. безробітних і 2 млн. вакантних робочих місць. Таким чином диспропорційність ринку праці (між попитом і пропозицією), низький рівень пропонованих ставок (посадових окладів тощо) призводять до виникнення ще одного кола „низька зарплата – низькі соціальні видатки”.

Ситуація на ринку праці обумовила і відповідні правила поведінки фірм, виходячи з того, що це ринок покупця робочої сили.